

EUROPAPARLAMENTET

2004

2009

Plenarhandling

19.5.2008

B6-0217/2008 }
B6-0221/2008 }
B6-0222/2008 }
B6-0225/2008 }
B6-0229/2008 }
B6-0232/2008 } RC1

GEMENSAMT FÖRSLAG TILL RESOLUTION

i enlighet med artikel 103.4 i arbetsordningen från

- John Bowis, Mairead McGuinness och Maria Martens, för PPE-DE-gruppen
- Hannes Swoboda och Alain Hutchinson för PSE-gruppen
- Thierry Cornillet, Danutė Budreikaitė och Niels Busk, för ALDE-gruppen
- Friedrich-Wilhelm Graefe zu Baringdorf, för Verts/ALE-gruppen
- Ryszard Czarnecki, Eoin Ryan, Adam Bielan och Sergio Berlato, för UEN-gruppen
- Luisa Morgantini och Gabriele Zimmer, för GUE/NGL-gruppen

som ersätter resolutionsförslagen från följande grupper:

- PSE (B6-0217/2008)
- Verts/ALE (B6-0221/2008)
- PPE-DE (B6-0222/2008)
- UEN (B6-0225/2008)
- GUE/NGL (B6-0229/2008)
- ALDE (B6-0232/2008)

om stigande livsmedelspriser i EU och i utvecklingsländerna

RC\724413SV.doc

PE401.540v01-00}
PE401.549v01-00}
PE401.551v01-00}
PE401.558v01-00}
PE401.562v01-00}
PE401.565v01-00} RC1

SV

SV

Europaparlamentets resolution om stigande livsmedelspriser i EU och i utvecklingsländerna

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av att det är 60 år sedan den allmänna förklaringen om mänskliga rättigheter antogs, som i artikel 25.1 fastställer rätten till mat,
- med beaktande av slutsatserna från 1996 års världslivsmedelstoppmöte och målet att minska antalet hungrande med hälften före 2015,
- med beaktande av skyldigheterna i FN:s internationella konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, särskilt artikel 11 om rätten till mat, som samtliga EU-medlemsstater är parter i,
- med beaktande av den särskilda sessionen i FN:s råd för mänskliga rättigheter som ägde rum i Genève den 22 maj ”om de negativa konsekvenserna för förverkligandet av rätten till mat på grund av den av de bland annat stigande livsmedelspriserna förvärrade livsmedelskrisen i världen”,
- med beaktande av det europeiska samförståndet om humanitärt bistånd av den 18 december 2007,
- med beaktande av artikel 33 i EG-fördraget,
- med beaktande av den pågående ”hälsokontrollen” av den gemensamma jordbrukspolitiken,
- med beaktande av de senaste rekommendationerna till följd av den internationella utvärderingen av den roll som vetenskap i jordbruket och teknik för utveckling (IAASTD) spelar för den globala livsmedelsproduktionen, som initierades och genomfördes med stöd av Förenta nationernas utvecklingsprogram, FAO, Världsbanken och andra organ inom det internationella samfundet,
- med beaktande av rapporterna från den mellanstatliga panelen för klimatförändringar,
- med beaktande av de pågående förhandlingarna om Doharundan,
- med beaktande av Kigaliförklaringen av den 22 november 2007 om utvecklingsvänliga avtal om ekonomiskt partnerskap (EPA), som AVS-EG:s gemensamma församling antagit,
- med beaktande av sin resolution av den 25 oktober 2007 om stigande priser på foder och livsmedel,¹
- med beaktande av artikel 103.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:

¹ P6_TA-PROV(2007)0480.

- A. Efter flera års statiska eller sjunkande råvarupriser har världspriserna för vete ökat med 181 procent under de 36 senaste månaderna fram till februari 2008. Priserna för ris har ökat med 141 procent sedan januari, och livsmedelspriserna i allmänhet har ökat med 83 procent.
- B. Ökningen av livsmedelspriserna har medfört förseningar motsvarande sju år i förhållande till målen om fattigdomsminskning. Världsbanken uppskattar att över 100 miljoner människor i utvecklingsländerna skulle kunna hamna i ännu djupare fattigdom till följd av ständigt ökande livsmedelspriser.
- C. 854 miljoner människor i världen hungrar eller lider av undernäring (osäker livsmedelsförsörjning), och de ökar med en takt på 4 miljoner varje år. 170 miljoner barn är undernärda, och 5,6 miljoner barn dör varje år av undernäring.
- D. Den aktuella livsmedelskrisen har även förorsakats av växande spekulationer med jordbruks- och livsmedelsprodukter.
- E. Enligt FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation, FAO, står livsmedel för 60–80 procent av konsumenternas utgifter i utvecklingsländerna och för cirka 10–20 procent i industriländerna. De stigande livsmedelspriserna drabbar låginkomsthushållen värst.
- F. Prisökningarna förvärrar problemen med livsmedelsförsörjningen framför när det gäller låginkomsttagare och människor utan inkomst.
- G. Efterfrågan på livsmedel ökar i synnerhet i tillväxtländer som Kina och Indien i takt med att världens befolkning växer. Europaparlamentet erinrar om att jorden enligt FAO har tillräckliga resurser för att föda 12 miljarder människor och att det inte råder någon brist på livsmedel allmänt sett. 2007 var både veteskörden och risskörden mycket bra. Troligen kommer endast 1 01 miljarder ton av 2007 års skörd användas till livsmedel, medan en stor andel (760 miljoner ton) kommer att användas till foder och omkring 100 miljoner ton till produktion av energigrödor. Enligt de senaste uppskattningarna kommer världens spannmålsproduktion 2008 att öka med 2,6 procent till en rekordnivå på 2 164 miljoner ton, även om dessa uppskattningar bygger på gynnsamma klimatförhållanden.
- H. Många utvecklingsländer är inte medvetna om sin potential när det gäller produktion av livsmedel. Bristen på investeringar i jordbruket, landbygdsutveckling och utbildning av jordbrukare i utvecklingsländerna och av internationella finansinstitut har lett till att särskilt småjordbrukare drabbats av illojal konkurrens, vilket ökat deras fattigdom och utsatthet och minskat deras möjligheter att producera tillräckligt mycket livsmedel.
- I. Ett allvarligt hinder för ökad jordbruksproduktion i utvecklingsländerna är att småjordbrukare ofta inte har tillgång till lån eller mikrokrediter för investeringar i bättre utsäde, gödningsmedel, bevattningsmekanismer och den nödvändiga uppsättningen växtskyddsmedel för att skydda sina skördar från skadedjur och sjukdomar, vilket ibland beror på att de inte äger sin mark och därför inte har något att ställa som säkerhet för lån.
- J. Enligt världslivsmedelsprogrammet har endast 260 miljoner hittills utlovats av de 750 miljoner US-dollar som krävs för att täcka kraven för 2008.

K. Stigande livsmedelspriser ökar behovet av ett integrerat politiskt svar och en omfattande strategi för att ta itu med livsmedelsproblemen.

Rätten till mat

1. Europaparlamentet understryker den grundläggande rätten till mat och behovet av att förbättra alla människors tillgång till tillräckligt med mat under alla omständigheter så att de kan leva ett aktivt och sunt liv. Parlamentet betonar att medlemsstaterna är skyldiga att skydda, respektera och uppfylla denna grundläggande mänskliga rättighet. Två miljarder människor lever fortfarande i djup fattigdom och 850 miljoner människor hungrar dagligen. Detta visar att man bryter systematiskt mot rätten till mat, såsom den finns upptagen i internationella människorättslagar. Därför måste lämpliga åtgärder vidtas för att bestämmelserna i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och om rätten till livsmedel ska kunna uppfyllas. Parlamentet uppmanar rådet att garantera att all nationell och internationell livsmedelspolitik är förenlig med de åtaganden som rör rätten till mat.
2. Europaparlamentet uppmanar rådet att öka sina åtaganden för att uppfylla millenniemålen genom att återigen bekräfta finansieringsåtaganden och anta en EU-åtgärdsplan för millenniemålen vid Europeiska rådets möte i juni. Parlamentet anser att denna EU-åtgärdsplan bör fastställa särskilda milstolpar och tidsavgränsade åtgärder på viktiga områden som utbildning, hälsa, vatten, jordbruk, tillväxt och infrastruktur, vilket kommer att bidra till att millenniemålen uppfylls senast 2015 i syfte att bland annat utrota hungern senast 2015.
3. Europaparlamentet är oroat över de konsekvenser som spekulatioerna med jordbruks- och livsmedelsprodukter, däribland hedgefonder för råvaror, kommer att få för hungersnöden och fattigdomen. Kommissionen uppmanas att analysera konsekvenserna av spekulationer i livsmedelspriser och att lägga fram förslag om lämpliga åtgärder på grundval av denna analys.
4. Europaparlamentet påminner om att de som lider mest av krisen är den minstgynnade befolkningen och betonar därför behovet av en verkningsfull socialpolitik för att fattiga och behövande ska få möjlighet att påverka sin situation och för att effekterna av den nuvarande livsmedelskrisen ska kunna lindras.

Hållbar livsmedelsproduktion

5. Europaparlamentet betonar att målet att alla människor i världen ska få tillgång till livsmedel måste få företräde framför alla andra mål. Livsmedel måste vara tillgängliga till skäliga priser i enlighet med vad som fastställs i artikel 33 i EG-fördraget.
6. Europaparlamentet påminner om behovet av att garantera inre och globala föreskrifter för jordbrukmarknaderna för att ta hänsyn till konsumenterna, jordbrukarnas inkomster och förädlingsindustrierna och skapa en hållbar livsmedelspolitik för EU.

7. Europaparlamentet understryker att råmaterial är en relativt liten komponent i totalkostnaden för många livsmedelprodukter. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att analysera skillnaderna mellan producentpriserna och de priser som tas ut av ledande återförsäljare.
8. Europaparlamentet efterlyser därför en konsekvensbedömning av återförsäljarnas roll i livsmedelskedjan eftersom detaljhandelspriserna för livsmedel har ökat oproportionerligt jämfört med levnadskostnaderna. Parlamentet uppmanar återförsäljarna att ge producenterna ett skäligt pris, och samtidigt tillhandahålla konsumenterna livsmedel till rimliga priser.
9. Europaparlamentet påpekar att dagens spannmålslager i EU endast skulle räcka i 30 dagar och ifrågasätter huruvida våra livsmedelslager ligger på rätt nivå, i synnerhet inför eventuella kriser. Kommissionen uppmanas att utarbeta strategier för att upprätta livsmedelslager i syfte att förebygga framtida kriser.
10. Europaparlamentet efterlyser bättre prognoser för jordbruksproduktionen så att det på ett mycket tidigare stadium går att identifiera vilka trender som råder inom det globala livsmedelsutbudet.
11. Europaparlamentet vill att främjande av en hållbar jordbrukspolitik ska ingå i alla utvidgnings- och granskapsinstrument.
12. Europaparlamentet anser att livsmedel måste ges företräde framför bränsle och att produktionen av biobränsle bör kopplas till fasta hållbarhetskriterier. Parlamentet påpekar att dessa kriterier måste uppfyllas då de föreslagna målen för biobränsle uppnås.

Bättre utvecklingspolitik

13. Europaparlamentet anser att för att verkligen kunna bekämpa hungersnöden krävs det en global hållbar utvecklingspolitik som ger utvecklingsländerna möjlighet att producera och förse sin befolkning med tillräckliga mängder vatten och livsmedel.
14. Europaparlamentet stöder utvecklingsländernas ansträngningar för att säkra sina lokalbefolkningars livsmedelstillgång och anser att det måste skapas ytterligare politiskt utrymme för nationella bestämmelser och åtgärder som bidrar till utvecklingen av sektorn. Parlamentet ser Malawi som ett positivt exempel på ett utvecklingsland som fördubblat sin livsmedelsproduktion under de senaste tre åren och understryker att EU har en roll att spela för att stödja denna utveckling. Parlamentet uppmanar EU att hjälpa till med att sprida budskapet om denna företeelse så att den kan tjäna som exempel för andra utvecklingsländer.
15. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och det internationella samfundet att utan dröjsmål efterkomma Världslivsmedelsprogrammets särskilda vädjan om medel och att bidra till arbetet med att bemöta de nya utmaningarna för att bekämpa hungersnöden. Parlamentet anser dock att beroendet av livsmedelsstödsoperationer måste minskas och understryker därför behovet av medel- och långfristiga åtgärder för att förebygga mer skaldiga effekter och komma till rätta med själva ursprunget till krisen.

16. Europaparlamentet efterlyser en omedelbar och betydande ökning av investeringarna i jordbruk, vattenbruk, landsbygdsutveckling och jordbruksföretag i utvecklingsländerna, med fokus på fattiga jordbrukare och småskaligt jordbruk baserat på ekologisk livsmedelsproduktion. Parlamentet erinrar om att 75 procent av världens fattiga lever i landsbygdsområden men att endast 4 procent av det officiella utvecklingsbiståndet går till jordbruk. Parlamentet uppmanar därför kommissionen och medlemsstaterna att ge jordbruksfrågan större utrymme i sin utvecklingspolitik, främja anpassningen av den tionde Europeiska utvecklingsfonden i nära samarbete med utvecklingsländerna och återigen ta upp frågan om landstrategidokumentet för att ge jordbruket högre prioritet. Parlamentet framhåller den roll som icke-statliga organisationer och lokala myndigheter kan spela för att i samarbete med utvecklingsländernas befolkningar ta fram innovativa lösningar för jordbruket, och parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att stödja och främja deras projekt.
17. Europaparlamentet framhåller behovet av att ge småjordbrukare i fattiga länder, vanligen kvinnor, tillgång till mark, finansiella tjänster och krediter, utsäden med hög avkastning, bevattningssystem och gödningsmedel. Parlamentet poängterar att investeringar i jordbrukssektorn i högre grad måste inriktas på bevattning, landsbygdsvägar, forskning och lokal kunskap, utbildning och utbyte av bästa metoder för att utveckla hållbara och effektiva odlingsystem, rent dricksvatten, utbildning och förbättrad lokal produktion och handel. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att stärka dessa aspekter i sina insatser och att stödja producentorganisationer, program för mikrokrediter och andra finansiella tjänster samt ökade investeringar i jordbruket.
18. EIB uppmanas att utreda möjligheterna att omedelbart inrätta en garantifond för att stöda nationella mikrokreditprogram, låneprogram och riskgarderingsprogram som är nära anpassade till de lokala livsmedelsproducenternas behov, framför allt i fattigare utvecklingsländer.
19. Europaparlamentet understryker behovet av att EU och utvecklingsländerna samarbetar om klimatförändringarna, och särskilt viktigt är det med tekniköverföring och kapacitetsuppbyggande åtgärder. Parlamentet framhåller att klimatförändringarna måste ingå i EU:s hela utvecklingssamarbete och att jordbrukare skulle kunna skydda sina grödor från torka och andra katastrofer med hjälp av några enkla säkerhetsmekanismer, som kommissionen uppmanas att titta på. Europaparlamentet uppmanar det internationella samfundet att stärka sina insatser för att bekämpa ökenutbredning, markförstörelse och torka för att förbättra livsmedelsförsörjningen och tillgången till vatten, i synnerhet i fattiga länder.

Rättvis internationell handel

20. Europaparlamentet anser att liberaliseringen av jordbruksmarknaderna måste ske stegvis, i enlighet med utvecklingen i respektive utvecklingsland och på grundval av socialt rättvisa och handelsregler som främjar miljön. Känsliga produkter som täcker de grundläggande behoven hos människor i utvecklingsländerna eller som är av särskild betydelse för livsmedelssäkerheten och landsbygdens utveckling i dessa länder bör undantas från full

liberalisering för att oåterkalleliga skador hos lokalproducenter ska undvikas. Europaparlamentet framhåller att EU måste främja ett asymmetriskt preferenssystem i handelsförhandlingarna med utvecklingsländerna för att dessa ska kunna behålla vissa instrument för efterfrågehantering och andra utvecklingsinstrument på sina marknader. Parlamentet påpekar att de minst utvecklade länderna har kvot- och avgiftsfritt marknadstillträde till EU enligt Allt utom vapen-avtalet.

21. Europaparlamentet framhåller att kommissionens prioritering i de pågående förhandlingarna om ekonomiska partnerskapsavtal måste vara att tillgodose de utvecklingsbehov som AVS-länderna har gett uttryck för. Denna utmaning kräver att de ekonomiska partnerskapsavtalen kompletteras med den utlovade nya finansieringen av Aid for Trade (två miljarder euro årligen fram till 2010) och att regional integration främjas.
22. Europaparlamentet framhåller vikten av ett lyckat, balanserat och rättvist resultat från Doharundan och understryker att resultaten från Doharundan bör ge utvecklingsländerna positiva incitament att investera i sitt jordbruk och i sin livsmedelsproduktion. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att stödja förslag om åtgärder beträffande priserna på baslivsmedel i WTO:s nuvarande förhandlingsrunda.
23. Europaparlamentet förnyar sin uppmaning till kommissionen och rådet att främja rättvis handel och andra etiska metoder som bidrar till att höja de sociala och miljömässiga standarderna genom att stödja små och marginaliserade producenter i utvecklingsländerna, minska instabiliteten och garantera rättvisare priser och inkomster. Parlamentet uppmanar de offentliga myndigheterna i EU att införa kriterier för rättvis handel och hållbarhet i sin politik för offentliga anbudsförfaranden och upphandlingar.

Främjande av demokratin

24. Europaparlamentet framhåller att den pågående livsmedelskrisen visar på behovet av att främja politisk stabilitet, regional integration, demokrati och mänskliga rättigheter, inte bara inom EU utan även över hela världen. Parlamentet uppmanar därför alla berörda aktörer att främja mänskliga och demokratiska värderingar och rättsstatsprincipen i arbetet med den pågående livsmedelskrisen och de långsiktiga problemen med livsmedelsförsörjningen.
25. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, medlemsstaternas regeringar och parlament, Världsbanken, G8, FN:s generalsekreterare och FN:s generalsförsamling, ordförandena för den gemensamma parlamentariska AVS-EU-församlingen samt det panafrikanska parlamentet.